

usku olli. Se kubbas eddimäält kül, et Lutterusse ristirahwa kätte sik kirko piddiwa jáma, nink toivot kolimaiu eest hoost kanda. Ent es sa kül middake se polest árratáudetus, nink kawwal Polakenne naksí páleke pea meie risti-ussu rahwast perrankiusama.

Lutterusje ristiüssu oppetaja es tohhe en-namb kerkuun juttust üttelda, ei ka latsi risti, ei ka rahwast armo lawwale wóetta. 1614 aastal anti kásku, et sik oppetaja, kes lättiehk marahwa kerko páál olliwa, piddiwa árraheidetus sama. Sis sai ka üttekórraga sik Jummala-orjus sääl, kün Polakesse olliwa, jálle katoliko ussu ja wiisi perra sääetus. Woeti mitto kihhelykonda kostko ütte preestre wallitsusse alla. Ni olli 1621 aastal Marienburgi, ehk Allo, Wastselina ja Pöliwa kihhelyconde ülle ennege úts ainus katoliko preester, nimmega Johann Pamowski, kes hennele kül paljo rahha last massa, ent ei ütteke henge kül taiwa rigi sisse es awvita.

Olli sis Pola-ma wallitsusse al meie ma-luggu waisemb kui waine. Verrewallaminne, nálg ja katsk olli meie maad 50 aastat wai-wanu. Ma olli sure föddimisse läbbi ni tühjas tertu, et mitma fallu sissem es olle ütteainuske innemist Idida, sure te páál olliwa koolja hulgjan maan; soe ja kõtka es jóowwa neid reipid sik árrasüwwa. Väle se, sis olliwa kirriko kohhalt árraloggunu, kirriko - oppetaja pea sik árrahádnu. Ni kui sis se ihholik assi tol ajal rasse jo olli, ni koormati sis ka weel neid hengi nink woeti sedda perramest rõmustamist weel waiste innemiste käest árra. Olli

sis kül näatta, et rahwale peake ots saas kätte tullema, sest kostke poolt es olle sel ajal neile abbi lota. Ka Saksa-maal olli se suur föddiminne algnu, mes 30 aastat tappelti Lutterusse ristiüssu oppusse perrast. Meie ussu wainlase saiwa suurt woimust, nink meie usklikko wannamba puhksiva Esaja, se pühha prowesti sónnaga: „kui Issand Zebaot es olles meile „suggu üllejátnu, olgo ka kui weidi, sis meie „ollesse Sodomi ja Romorra sarnatsete sanu.“ Esaj. I, 9. Nink se abbi tulli Saksa-, ni kui meie Liwlandi-male Rootsi-maalt. Sääl olli se juumalapelgluk funningas Gustav Adolw wallitseman. Se olli meie usku nink naksí Polakessega föddimist Liwlandi-ma perrast, wót meie maad temma käest julgeste föddiden árra, nink tulli nüüd parremb pöliw kigile. Nüüd valsiwa sedda fallist ja wággewat funningat ka Lutterusse ussu rahwas Saksa-maal hennele abbis ussu wainlaste vasta. Temma kuuld neide palwust, läts sure sõawäega Saksa-male, nink olli ka meie marahwast temmagaga ütten. Kui nemma laiwuga Saksa-ma randa saiwa, sis last temma ja temma sõawäggi pöliwile mahha palwust piddama. Jummala nimmel allust temma sedda taplemist, nink Jummal olli temmaga!

Nüüd olli ka meie marahwäl nink meie ussu oppetajil úts õige kindma abbi ja tuggi, nink säädse se aus funningas ütte meie ussu eddimäst piiskopi Ria-sina, kes ülle kirko ja koggoduste asju pidbi wallitsema. Temma kassu pále saiwa nüüd jálle kirriko ja koli ülles-